

◀ De Noorderhaven is van groot belang geweest in het historie van de Groninger scheepvaart.

Foto: Bert Jippes

Veelbewogen scheepvaartgeschiedenis Groningen

■ GRONINGEN/BEDUM - De stigte pakhuizen langs de Noorderhaven in Groningen, de moderne scheepswerven langs het Winschoterdiep, de oude sluizen in het Reitdiep... Alles wijst er op dat Groningen een zeer veelbewogen scheepvaartgeschiedenis heeft. Over dit onderwerp verschijnt volgende week een overzichtswerk, getiteld 'Groninger scheepbouw en scheepvaart vanaf 1600.'

Het boek is geschreven door de historicus F. Post en het is uitgegeven door Profiel in Bedum. Het boek beslaat dus alleen de moderne tijd die rond 1600 begon, maar de geschie-

denis van de Groningse scheepbouw en scheepvaart begint veel eerder.

Al in de vroege middeleeuwen namelijk speelden Groningers een belangrijke rol in de Friese handelsvaart. Door de ligging aan het Reitdiep was de stad Groningen verbonden met de zee, waardoor de internationale scheepvaart er op gang kon komen. Groningen speelde dan ook een belangrijke rol in de Hanze, het vermaarde middeleeuwse verbond van Europese handelssteden.

Post besteedt in het inleidende hoofdstuk van zijn boek aandacht aan deze ontwikkelingen, maar laat het eigenlijke verhaal in 1600 beginnen. Hij heeft hiervoor gekozen

omdat in de zeventiende eeuw de scheepbouw definitief de kans kreeg om zich in Groningen te vestigen. De ontwikkeling van de scheepbouw en de scheepvaart ging na 1600 als het ware hand in hand.

Die ontwikkeling was mogelijk dankzij de ontwikkeling van de turfvaart, die in het begin van de zeventiende eeuw zijn beslag kreeg. Dat hing samen met de grootschalige en systematische verveningen.

Post besteedt in zijn boek veel aandacht aan de opkomst van deze turfvaart en veenkoloniale zeevaart. Daarnaast laat hij de snelle ontwikkelingen in de scheepbouw zien. De ambachtelijke scheepbouw groeide al spoedig tot de in-

dustriële scheepbouw en de zeilschepen maakten in de loop van de negentiende eeuw plaats voor stoomschepen. Ook de opkomst van de kustvaart is in het boek terug te vinden, evenals de totstandkoming van het Eemskanaal en de teloorgang van het Reitdiep als belangrijke scheepvaartroute.

Post heeft bij zijn onderzoek gebruik gemaakt van onder meer het archief van de stad Groninger J. Damminga. Deze inmiddels overleden kenner bij uitstek van de Groninger zeevaart was kapitein van een zeeschip, lid van de Raad voor de Scheepvaart en conservator van het Noordelijk Scheepvaartmuseum.

92 5-11-97